

dr Anna Kizińska

Uniwersytet Warszawski
Wydział Lingwistyki Stosowanej, Katedra Ukrainistyki
tel. 22 55 34 252
e-mail: anna.kizinska@uw.edu.pl

ANGIELSKIE EKWIWALENTY TERMINÓW „PEŁNOMOCNICTWO RODZAJOWE” ORAZ „PEŁNOMOCNICTWO SZCZEGÓLNE”

STRESZCZENIE

Celem artykułu jest ocena angielskich ekwiwalentów polskich terminów „pełnomocnictwo rodzajowe” i „pełnomocnictwo szczególne” proponowanych w czterech najbardziej popularnych specjalistycznych słownikach dwujęzycznych. Badane ekwiwalenty to między innymi „special proxy”, „special authority” i „special power”. W celu dokładnej oceny proponowanych ekwiwalentów w artykule zostały przedstawione definicje polskich terminów oraz definicje ich ekwiwalentów występujących w angielskich słownikach prawa. Ponadto sprawdzono, czy proponowane ekwiwalenty występują w dokumentach źródeł prawa brytyjskiego. W artykule zostały również określone techniki przekładowe zastosowane podczas formułowania omawianych ekwiwalentów.

Słowa kluczowe: termin prawny, ekwiwalent, ekwiwalent funkcjonalny, technika przekładowa, kalka, pełnomocnictwo, prawo cywilne

SUMMARY

English equivalents of terms “pełnomocnictwo rodzajowe” and “pełnomocnictwo szczególne”

This paper constitutes an attempt to assess English equivalents of the Polish terms “pełnomocnictwo rodzajowe” and “pełnomocnictwo szczególne” suggested in four most popular bilingual specialist dictionaries. The English equivalents discussed include: “special proxy”, “special authority” and “special power”. In order to conduct a thorough assessment of the suggested equivalents, the definitions of the Polish terms and their English equivalents presented in English monolingual legal dictionaries have been analysed. Moreover, the study

aims to verify whether or not the suggested equivalents occur in the texts of the British sources of law. Finally, translation techniques applied while forming English equivalents under discussion are identified.

Key words: legal term, equivalent, functional equivalent, translation technique, calque, power of attorney, civil law

Celem artykułu jest ocena angielskich ekwiwalentów polskich terminów „pełnomocnictwo rodzajowe” i „pełnomocnictwo szczególne” proponowanych w specjalistycznych słownikach dwujęzycznych. W artykule zostaną przedstawione *inter alia* definicje proponowanych ekwiwalentów zawarte w angielskich słownikach prawa oraz określone zostaną techniki przekładowe zastosowane podczas formułowania omawianych ekwiwalentów. Ponadto w artykule zostaną zaproponowane nowe ekwiwalenty dla obu badanych terminów.

Wyrażenia „pełnomocnictwo rodzajowe” i „pełnomocnictwo szczególne” stanowią „terminy” w rozumieniu Lukszyna i Zmarzer: „wyraz (połączenie wyrazowe) o konwencjonalnie określonej, ściśle zdefiniowanej strukturze pojęciowej, w zasadzie jednoznaczny i nie podlegający interpretacji o charakterze emocjonalnym, posiadający natomiast zdolności systemotwórcze”¹. Badane terminy nie są terminami prawnymi, lecz faktycznymi według definicji opracowanej przez prawnika – Lecha Morawskiego: „Termin prawny to termin występujący w tekście prawnym, którego wszystkie kryteria stosowalności określone są przez prawo w postaci definicji legalnych – równościowych lub cząstkowych. Z kolei terminem faktycznym jest ten termin, którego kryteria stosowalności (orzekanie o czymś czy o kimś) nie są sformułowane w tekście prawnym”². Pojęcie „tekst prawny” rozumie się w niniejszym artykule jako tekst aktu normatywnego³, natomiast pojęcie „tekst prawniczy” oznacza tu tekst wyrażony w języku prawniczym, zdefiniowanym przez Wróblewskiego następująco: „język, którym posługują się prawnicy”⁴. Instytucją prawa polskiego określa się w niniejszym artykule instytucję

¹ J. Lukszyn, W. Zmarzer, *Teoretyczne podstawy terminologii*, Warszawa 2001, s. 21.

² L. Morawski, *O pewnym rozumieniu prawa i faktu oraz o niektórych jego zastosowaniach*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 1980, nr 1, s. 187.

³ T. Gizbert-Studnicki, *Język prawny z perspektywy socjolingwistycznej*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego – Prace z nauk politycznych” 1986, 26, s. 34.

⁴ B. Wróblewski, *Język prawny i prawniczy*, „Polska Akademia Umiejętności. Prace Komisji Prawniczej” 1948, nr 3, s. 136.

regulowaną przez obowiązujące przepisy polskie, natomiast instytucją prawa brytyjskiego – instytucję regulowaną przez system prawa Anglii i Walii i/lub Szkocji i/lub Irlandii Północnej. Należy podkreślić, że Anglia i Walia mają wspólny system prawny, natomiast Szkocja i Irlandia Północna mają odrębne systemy prawne.

1. Pełnomocnictwo w systemie prawa polskiego

Dzięki instytucji pełnomocnictwa jego mocodawca, aby doprowadzić do powstania skutków w swojej sferze prawnej, może posłużyć się zastępcą za sprawą złożenia przez niego oświadczenia woli w imieniu mocodawcy⁵. Podmiotem działającym jest pełnomocnik, natomiast skutki danej czynności realizują się w osobie mocodawcy⁶. Terminu „pełnomocnictwo” używa się w następujących znaczeniach: po pierwsze, jest on synonimem słowa „umocowanie”, po drugie, oznacza czynność prawną będącą źródłem umocowania, i, po trzecie, określa dokument, który urzeczywistnia tę czynność prawną. Ustawodawca również używa tego terminu w różnych znaczeniach⁷.

W systemie prawa polskiego występują następujące rodzaje pełnomocnictwa: pełnomocnictwo ogólne, rodzajowe, szczególne⁸. Ponadto wyróżniamy pełnomocnictwa główne, substytucyjne, samodzielne oraz łączne⁹. Terminy „pełnomocnictwo substytucyjne” oraz „pełnomocnictwo ogólne” były przedmiotem badania we wcześniej opublikowanych artykułach¹⁰.

Według definicji pełnomocnictwo rodzajowe „wskazuje określoną kategorię czynności prawnych, co do których umocowany jest pełnomocnik”¹¹, a pełnomocnictwo szczególne „dotyczy indywidualnie określonej czynności prawnej (np. sprzedaży oznaczonej nieruchomości)”¹².

5 M. Pazdan, *Rozdział X Przedstawicielstwo*, [w:] *Prawo cywilne-część ogólna, tom II. System Prawa Prywatnego*, Warszawa 2002, s. 495.

6 A. Szpunar, *Udzielenie pełnomocnictwa*, „Przegląd Sądowy” 1993, nr 9, s. 21.

7 M. Pazdan, op. cit., s. 495

8 Z. Radwański, *Prawo cywilne – część ogólna*, Warszawa 2004, s. 316-317.

9 M. Pazdan, op. cit., s. 497.

10 A. Kizińska, *Pełnomocnik substytucyjny as an example of incongruity of terms of Polish and English legal systems*, „The Journal of Specialised Translation” 2011, nr 15, s. 216-228; A. Kizińska, *Angielskie ekwiwalenty terminu „pełnomocnictwo ogólne”*, „Linguodidactica” 2014, t. XVIII, s. 75-83.

11 Z. Radwański, op. cit., s. 316.

12 Ibidem, s. 317.

2. Ekwiwalenty angielskie

Poniżej przedstawione zostały angielskie ekwiwalenty terminu „pełnomocnictwo rodzajowe” oraz ich źródła.

słownik	ekwiwalent(y) angielski(e)
Myrczek-Kadłubicka	specific power of attorney
Pieńkos	---
Oźga	---
Łozińska-Małkiewicz, Małkiewicz	---

Poniżej przedstawione zostały angielskie ekwiwalenty terminu „pełnomocnictwo szczególne” oraz ich źródła.

słownik	ekwiwalent(y) angielski(e)
Myrczek-Kadłubicka	proxy granted in order to act
Pieńkos	special power of attorney, specific power of attorney, special authority
Oźga	special power, special power of attorney, special proxy, special authority
Łozińska-Małkiewicz, Małkiewicz	special power of attorney proxy granted in order to act

Należy zaznaczyć, że w słowniku Myrczek-Kadłubickiej nie pojawiają się terminy „pełnomocnictwo rodzajowe” oraz „pełnomocnictwo szczególne”, lecz występuje hasło „pełnomocnictwo do dokonania czynności”, które w niniejszej publikacji (tabelach powyżej) potraktowano jako synonim terminu „pełnomocnictwo szczególne” na podstawie definicji terminu „pełnomocnictwo szczególne” przedstawionej powyżej. Podobnie, w słowniku Łozińskiej-Małkiewicz i Małkiewicz występuje hasło „pełnomocnictwo do dokonania czynności”, które potraktowano tu jako synonim terminu „pełnomocnictwo szczególne”. We wspomnianym słowniku pojawia się również termin „pełnomocnictwo szczególne”, którego proponowany ekwiwalent został przedstawiony powyżej. Ponadto należy dodać, że w słowniku Łozińskiej-Małkiewicz i Małkiewicz występuje również hasło „pełnomocnictwo specjalne” oraz jego ekwiwalent „special commercial representation”. Termin „pełnomocnictwo specjalne” jest synonimem terminu „pełnomocnictwo szczególne”, czego dowodzi następujący cytat: „Pełnomocnictwo do poszczególnej czynności (inne nazwy: pełnomocnictwo szczególne, indywidualne, specjalne) to stosunek prawny, którego elementem treści jest umocowanie do dokonania ściśle określonej czynności prawnej, np.

sprzedaży konkretnej rzeczy. Może to być czynność zarówno z zakresu zwykłego zarządu, jak i przekraczająca zwykły zarząd¹³.

3. Ocena proponowanych ekwiwalentów angielskich

Jedyny ekwiwalent dla terminu „pełnomocnictwo rodzajowe”, który został zaproponowany w słownikach to „specific power of attorney”. Ten ekwiwalent nie występuje w tekstach obowiązujących źródeł prawa (*legislation.gov.uk*). Baza *legislation.gov.pl*, zawiera „większość typów aktów źródeł prawa oraz towarzyszące im dokumenty objaśniające” (<http://www.legislation.gov.uk>). Są to m.in. ustawy Zjednoczonego Królestwa („UK Public General Acts”), ustawy lokalne Zjednoczonego Królestwa („UK Local Acts”), ustawy Parlamentu Szkocji („Acts of the Scottish Parliament”), ustawy dawnego Parlamentu Szkocji („Acts of the Old Scottish Parliament”), akty normatywne przyjmowane przez Zgromadzenie Narodowe Walii („Measures of the National Assembly for Wales”¹⁴), ustawy Zgromadzenia Irlandii Północnej („Acts of the Northern Ireland Assembly”). Baza zawiera całość ustawodawstwa od roku 1988 (<http://www.legislation.gov.uk>).

W bazie pojawia się tylko wyrażenie „specific power” [w „The Insolvency (Northern Ireland) Order 2005 (Consequential Amendments) Order (Northern Ireland) 2015”] w znaczeniu „szczególnego uprawnienia” oraz wyrażenie „specific powers” w znaczeniu „szczególne uprawnienia arbitra” (w dokumentach „Courts and Legal Services Act 1990” i „Senior Courts Act 1981”). Natomiast w przewodniku prawnym dostępnym na stronie internetowej www.gov.uk (zatytułowanym: „A guide to help staff deal with agents, appointees, attorneys, deputies and third parties in a consistent way”) pojawia się wyrażenie „specific powers” (jako synonim wyrażen „power of attorney granting specific powers” oraz „power of attorney granted with specific powers”), które oznacza pełnomocnictwo „udzielane w celu zajęcia się niektórymi sprawami mocodawcy” („to handle some of the customer’s affairs”) oraz pełnomocnictwo, które „może, ale nie musi obejmować uprawnienia do zajmowania się sprawami związanymi ze świadczeniem z tytułu ubezpieczenia społecznego” („If the customer grants their attorney specific powers, the powers may or may not include the power to deal with Social Security benefit”).

W angielskich słownikach prawa (*Oxford Dictionary of Law*, *Dictionary of Law* oraz *Jowitt’s Dictionary of English Law*) hasło „specific power of attorney”

¹³ M. Smyk, *Pełnomocnictwo według kodeksu cywilnego*, Warszawa 2010, s. 212.

¹⁴ Tłumaczenie nazwy aktu prawnego z języka angielskiego na język polski pochodzi z portalu: <http://e-justice.europa.eu>, [dostęp: 15.08.2015].

nie występuje. Nie jest zatem możliwe zbadanie cech instytucji prawnej, którą oznacza i porównać jej cech z cechami pełnomocnictwa szczególnego w prawie polskim. Należy jednak w tym miejscu przywołać definicję terminu „power of attorney”: „instrument formalny, który umożliwia jednej osobie umocowanie innej osoby do działania w jej imieniu; może być to działanie ogólne lub działanie w określonych okolicznościach” [(„a formal instrument by which one person empowers another to act on his behalf, either generally or in specific circumstances”) (*Oxford Dictionary of Law*)]. Ekwiwalent „specific power of attorney” prawdopodobnie powstał przy zastosowaniu techniki kalki oraz ekwiwalentu funkcjonalnego poprzez dodanie przymiotnika „specific” do terminu prawa brytyjskiego „power of attorney”. Należy przypomnieć, że „kalka językowa, czyli dosłowne tłumaczenie połączenia wyrazowego jest częściej przenoszona z języków o dużym zasięgu do języków o małym zasięgu (...) stosowanie kalki w tłumaczeniu z języka o stosunkowo małym zasięgu, jakim jest język polski, wymaga najczęściej wyjaśnienia w języku o dużym zasięgu”¹⁵. Termin „ekwiwalent funkcjonalny” natomiast oznacza tu „termin oznaczający pojęcie lub instytucję docelowego systemu prawnego, mającą taką samą funkcję jak dane pojęcie źródłowego systemu prawnego”¹⁶.

Ekwiwalentami dla wyrażenia „pełnomocnictwo szczególne” zaproponowanymi w słownikach polsko-angielskich są: „special power of attorney”, „specific power of attorney”, „special authority”, „special power”, „special proxy” oraz „proxy granted in order to act”.

Ekwiwalent „special authority” nie występuje w angielskich słownikach prawa (*Oxford Dictionary of Law*, *Dictionary of Law* oraz *Jowitt's Dictionary of English Law*). Należy podkreślić, że definicje słowa „authority” [„rights bestowed by one person or another allowing full performance of an act” (*Dictionary of Law*) oraz „power delegated to a person or body to act in a particular way. The person in whom authority is vested is usually called an *agent* and the person conferring the authority is the principal (*Oxford Dictionary of Law*)] nie zawierają informacji o tym, czy wspomniane „uprawnienie” („authority”) obejmuje działanie w czyimś imieniu, jak ma to miejsce w definicji wyrażenia „power of attorney”. Ryzykowne zatem byłoby traktowanie wyrażen „authority” i „power of attorney” jako synonimów. Ekwiwalent „special authority” występuje w 87 dokumentach źródeł prawa (baza legislation.gov.uk), w znaczeniach różnych od znaczenia terminu „pełnomocnictwo”. Analizowane wyrażenie oznacza we wspomnianych dokumentach źródeł prawa m.in. podmiot posiadający szczególne uprawnienia [m.in. w ustawach „The Authorities for London Post-Graduate Teaching Hospitals (Abolition)

¹⁵ D. Kierzkowska, *Kodeks Tłumacza Przysięgłego*, Warszawa 1991, s. 33.

¹⁶ S. Šarčević, *New approach to legal translation*, The Hague 1997, s. 236.

Order 1994” czy „The Non-Domestic Rating (Chargeable Amounts) (England) Regulations 1999”]. Wyrażenie nie pojawia się w przewodniku „A guide to help staff deal with agents, appointees, attorneys, deputies and third parties in a consistent way”. Podsumowując, należy stwierdzić, że ekwiwalent został sformułowany w wyniku zastosowania techniki całkowitego przesunięcia semantycznego, która polega na „zastosowaniu w tekście docelowym frazy (lub zwrotu czy wyrażenia) języka docelowego występującej w tekstach źródeł prawa języka docelowego, której znaczenie jest zupełnie różne od znaczenia frazy (zwrotu czy wyrażenia) języka źródłowego występującej w tekstach źródeł prawa języka źródłowego. Wynikiem stosowania tej techniki jest całkowita zmiana znaczenia frazy (zwrotu lub wyrażenia)”¹⁷.

Ekwiwalent „special proxy” nie występuje w angielskich słownikach prawa. Należy jednak zaznaczyć, że termin „proxy” w słowniku *Dictionary of Law* jest definiowany *inter alia* jako osoba działająca w imieniu innej osoby jak i dokument upoważniający do takiego działania, a zgodnie z *Oxford Dictionary of Law* oznacza wyłącznie osobę reprezentującą współnika lub akcjonariusza¹⁸. Omawiany termin nie występuje w bazie *legislation.gov.uk* ani w przewodniku „A guide to help staff deal with agents, appointees, attorneys, deputies and third parties in a consistent way”. W związku z powyższym ekwiwalentu „special proxy” nie należy stosować w tłumaczeniu terminu „pełnomocnictwo szczególne”. Termin powstał prawdopodobnie przy zastosowaniu techniki kalki poprzez dodanie przymiotnika „special” do terminu „proxy” oraz zastosowaniu techniki hiponimu poprzez użycie terminu „proxy” (polski termin „pełnomocnictwo” ma szersze znaczenie niż termin „proxy”). Omawiany ekwiwalent wprowadza odbiorcę w błąd co do istoty instytucji prawa polskiego z powodu zawarcia w nim hiponimu „proxy”. W niniejszym artykule technikę hiponimu rozumie się jako: „zastąpienie hiperonimu w tekście źródłowym hiponimem w tekście docelowym”¹⁹.

Kolejny zaproponowany ekwiwalent to „special power”. W słowniku *Oxford Dictionary of Law* termin „special power” jest synonimem terminu „special power of appointment”, który definiowany jest następująco: „an appointment may be made only within a class chosen by a donor”. Termin „power of appointment” zgodnie z definicją zawartą w wymienionym słowniku oznacza umocowanie osoby do rozporządzania majątkiem, który do niej nie należy w granicach określonych przez właściciela majątku. Zgodnie z obiema definicjami „special power of appointment” oznacza umocowanie osoby do rozporządzania majątkiem, który do niej nie należy, ale tylko na rzecz członków danej grupy osób (wskazanych

¹⁷ A. Kizińska, *Ekwiwalencja w tłumaczeniu tekstów prawnych i prawniczych*, Warszawa 2015, s. 176.

¹⁸ A. Kizińska, *Angielskie ekwiwalenty...*, op. cit., s. 80.

¹⁹ A. Kizińska, *Ekwiwalencja w tłumaczeniu...*, op. cit., s. 175.

przez mocodawcę). Występująca w słowniku *Dictionary of Law* definicja terminu „special power of appointment” jest bardzo zbliżona. Podsumowując, należy stwierdzić, że termin „special power of appointment”, a tym samym „special power” pozostaje w relacji hiponimii wobec polskiego terminu „pełnomocnictwo szczególne”. Tłumacząc termin „pełnomocnictwo szczególne” nie należy zatem stosować ekwiwalentu „special power” czy „special power of appointment”, ponieważ dotyczy rozporządzania wyłącznie na rzecz określonej grupy osób, a nie jak termin polski – w zakresie określonych czynności. Ekwiwalent „special power” występuje w dokumentach bazy *legislation.gov.uk* jako fragment terminu „special power of appointment”, w ustawie „Perpetuities and Accumulations Act 2009” oraz w znaczeniu szczególnych uprawnień, np. w nagłówku o brzmieniu „The special powers of a traffic officer” w dokumencie „Traffic Management Act 2004”. Ekwiwalent nie występuje w przewodniku „A guide to help staff deal with agents, appointees, attorneys, deputies and third parties in a consistent way”. Ekwiwalent „special power” został sformułowany przy użyciu techniki całkowitego przesunięcia semantycznego (definicja tej techniki została przytoczona powyżej) jeżeli autor nie miał świadomości synonimiczności terminów „special power” i „special power of appointment” lub techniki hiponimu, jeżeli autor miał świadomość synonimiczności wspomnianych terminów. Należy na koniec zaznaczyć, że w słowniku *Black’s Law Dictionary* (odnoszącym się do amerykańskiego systemu prawa) hasło „special power” definiowane jest między innymi jako „ograniczona władza pełnomocnika do dokonywania wyłącznie określonych czynności lub działania pod określonymi warunkami” („An agent’s limited authority to perform only specific acts or to perform under specific restrictions”).

Kolejnym ekwiwalentem zaproponowanym w słownikach polsko-angielskich jest wyrażenie „special power of attorney”. Ekwiwalent nie pojawia się w angielskich słownikach prawa, dokumentach bazy *legislation.gov.uk* ani w przewodniku „A guide to help staff deal with agents, appointees, attorneys, deputies and third parties in a consistent way”. Ekwiwalent powstał prawdopodobnie przy zastosowaniu techniki kalki oraz ekwiwalentu funkcjonalnego poprzez dodanie przymiotnika „special” do ekwiwalentu funkcjonalnego o brzmieniu „power of attorney”.

Należy jednak zaznaczyć, że w słowniku *Black’s Law Dictionary* (odnoszącym się do amerykańskiego systemu prawa) hasło „special power of attorney” definiowane jest jako pełnomocnictwo, które ogranicza władzę pełnomocnika do działania wyłącznie w związku z określoną sprawą („A power of attorney that limits the agent’s authority to only specified matter”).

Następnym ekwiwalentem pojawiającym się w słownikach dwujęzycznych jest „proxy granted in order to act”. Wyrażenie nie występuje w słownikach prawa

angielskiego, dokumentach bazy *legislation.gov.uk* ani w przewodniku „A guide to help staff deal with agents, appointees, attorneys, deputies and third parties in a consistent way”. Ekwiwalent powstał dzięki zastosowaniu techniki ekwiwalentu opisowego Hejwowskiego („ta technika podstawia opis czy też definicję za *termin* i w związku z tym może być zastosowana tylko wtedy, gdy pojawia się w tekście raz i nie odgrywa w nim znaczącej roli”²⁰) ze względu na występujący w nim element „granted in order to act” oraz techniki hiponimu z powodu zastosowania elementu „proxy”. Ekwiwalent nie odzwierciedla znaczenia terminu „pełnomocnictwo szczególne” przytoczonego powyżej [pełnomocnictwo szczególne „dotyczy indywidualnie określonej czynności prawnej (np. sprzedaży oznaczonej nieruchomości)"]. Po pierwsze, ponieważ, jak wspomniano powyżej, termin „proxy” oznacza tak osobę działającą w imieniu innej osoby, jak i dokument upoważniający do takiego działania oraz osobę reprezentującą wspólnika lub akcjonariusza. Po drugie, ponieważ dalsza część ekwiwalentu nie wyraża cechy charakterystycznej dla polskiego pełnomocnictwa szczególnego, a mianowicie umocowania do dokonywania czynności dokładnie określonych w pełnomocnictwie.

Ostatni ekwiwalent to wyrażenie „specific power of attorney”, które zostało omówione powyżej, bo stanowi proponowany ekwiwalent dla terminu „pełnomocnictwo rodzajowe”. Na podstawie definicji omawianego ekwiwalentu (która została przytoczona powyżej, a pochodzi z przewodnika „A guide to help staff deal with agents, appointees, attorneys, deputies and third parties in a consistent way”) można stwierdzić, że jest on najbardziej trafnym odpowiednikiem dla polskiego terminu „pełnomocnictwo szczególne”, a nie „pełnomocnictwo rodzajowe”, ponieważ oznacza instytucję prawną, dzięki której pełnomocnik działający w imieniu mocodawcy zajmuje się tylko niektórymi jego sprawami.

Ekwiwalenty zaproponowane w słownikach powstały w większości w wyniku zastosowania techniki kalki oraz techniki hiponimu. To niewątpliwie potwierdza potrzebę tłumaczy polegającą na stosowaniu obu wspomnianych technik. W literaturze powtarza się, że zastosowanie odpowiedniej techniki uwarunkowane jest typem odbiorcy tekstu, jednak, aby świadomie dokonać wyboru techniki oraz korzystać z ekwiwalentów niewprowadzających potencjalnego odbiorcy w błąd, należy poznać znaczenia proponowanych ekwiwalentów oraz konteksty ich użycia w tekstach prawnych docelowego systemu prawnego. Zdaniem Jopek-Bosiackiej, w zakresie terminologii należy odwoływać się do analogicznych instytucji prawa anglosaskiego bądź polskiego, w zależności od kierunku tłumaczenia. W przeciwnym razie można spotkać się z zarzutem braku profesjonalizmu²¹.

²⁰ K. Hejwowski, *Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu*, Warszawa 2007, s. 82.

²¹ A. Jopek-Bosiacka, *Przekład prawny i sądowy*, Warszawa 2008, s. 134.

Na podstawie powyższych rozważań należy stwierdzić, że najtrafniejszym ekwiwalentem angielskim dla terminu „pełnomocnictwo rodzajowe” byłby ekwiwalent opisowy, ponieważ termin polski jest terminem bezekwiwalentowym (zgodnie z definicją Kierzkowskiej), który nazywa instytucję prawa istniejącą w systemie prawnym języka źródłowego i nieistniejącą w systemie prawa języka docelowego²². W niniejszym artykule proponuje się stosowanie ekwiwalentu opisowego o brzmieniu „power of attorney granting powers to perform legal acts of one category” (fragment: „perform legal acts of one category” pochodzi z tłumaczenia polskiego kodeksu cywilnego²³), ponieważ, po pierwsze, jego struktura jest podobna do terminu angielskiego „power of attorney granting specific powers” i, po drugie, opisuje on rodzaj pełnomocnictwa, które jest charakterystyczne dla polskiego systemu prawnego. W tłumaczeniu omawianego terminu („pełnomocnictwo rodzajowe”) nie należy stosować proponowanego w słowniku ekwiwalentu „specific power of attorney”. Stanowi on bowiem ekwiwalent funkcjonalny dla polskiego terminu „pełnomocnictwo szczególne” ponieważ jego definicja przytoczona w początkowej części artykułu wskazuje na to, że dzięki instytucji „specific power of attorney” pełnomocnik działa w zakresie niektórych spraw mocodawcy. Instytucje polska i brytyjska są do siebie bardzo zbliżone.

W tłumaczeniu polskiego terminu „pełnomocnictwo szczególne” na angielski błędne okazuje się stosowanie ekwiwalentów „special proxy” oraz „proxy granted in order to act”. Ryzykowne natomiast byłoby stosowanie ekwiwalentów takich jak „special authority”, „special power”, „special power of attorney”.

Bibliografia

- Gizbert-Studnicki T., *Język prawny z perspektywy socjolingwistycznej*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego – Prace z nauk politycznych” 1986, 26.
- Hejwowski K., *Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu*, Warszawa 2007.
- Jopek-Bosiacka A., *Przekład prawny i sądowy*, Warszawa 2008.
- Kierzkowska D., *Kodeks Tłumacza Przysięgłego*, Warszawa 1991.
- Kierzkowska D., *Tłumaczenie prawnicze*, Warszawa 2007.
- Kierzkowska D., Miller J., *The Polish civil code*, Warszawa 2000.
- Kizińska A., „Pełnomocnik substytucyjny” as an example of incongruity of terms of Polish and English legal systems, „Journal of Specialised Translation” 2011, Issue 15, s. 215-228.
- Kizińska A., *Angielskie ekwiwalenty terminu „pełnomocnictwo ogólne”*, „Linguodidactica” 2014, t. XVIII, s.75-83.
- Kizińska A., *Ekwiwalencja w tłumaczeniu tekstów prawnych i prawniczych. Polskie i brytyjskie prawo spadkowe*, Warszawa 2015.

²² D. Kierzkowska, *Tłumaczenie prawnicze*, Warszawa 2007 s. 113.

²³ D. Kierzkowska, J. Miller, *The Polish civil code*, Warszawa 2000.

- Lukszyn J., Zmarzer W., *Teoretyczne podstawy terminologii*, Warszawa 2001.
- Morawski L., *O pewnym rozumieniu prawa i faktu oraz o niektórych jego zastosowaniach*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 1980, nr 1, s. 185-204.
- Pazdan M., *Rozdział X Przedstawicielstwo*, [w:] *Prawo cywilne – część ogólna, tom II. System Prawa Prywatnego*, Warszawa 2002.
- Radwański Z., *Prawo cywilne – część ogólna*, Warszawa 2004.
- Šarčević S., *New Approach to Legal Translation*, The Hague 1997.
- Smyk M., *Pełnomocnictwo według kodeksu cywilnego*, Warszawa 2010.
- Wróblewski B., *Język prawny i prawniczy*, „Polska Akademia Umiejętności. Prace Komisji Prawniczej” 1948, Nr 3.

SŁOWNIKI:**Jednojęzyczne:**

- A Dictionary of Law*, Oxford 2003.
- Curzon L., *Dictionary of Law*, New York 2002.
- Jowitt's Dictionary of English Law*, London 1959.
- Black's Law Dictionary*, 6th edition, St. Paul 1999-2002.

Dwujęzyczne:

- Łozińska-Małkiewicz E., Małkiewicz J., *Duży polsko-angielski słownik terminologii prawniczej*, 3 wyd., Toruń 2005.
- Myrczek-Kadłubicka E., *Dictionary of Law Terms, Polish-English*, Warszawa 2013.
- Ożga E., *The Great Dictionary of Law and Economics, Vol.2 Polish-English*, Warszawa 2009.
- Pieńkos J., *Polsko-angielski słownik prawniczy*, Kraków 2002.

STRONY INTERNETOWE:

- legislation.gov.uk, [dostęp: 15.08.2015]
- www.gov.uk, [dostęp: 15.08.2015]

AKTY PRAWNE:**polskie:**

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dziennik Ustaw z dnia 18 maja 1964 r.).

Zjednoczonego Królestwa:

- „The Insolvency (Northern Ireland) Order 2005 (Consequential Amendments) Order (Northern Ireland) 2015”.
- „Courts and Legal Services Act 1990” i „Senior Courts Act 1981”.
- „The Authorities for London Post-Graduate Teaching Hospitals (Abolition) Order 1994”.
- „The Non-Domestic Rating (Chargeable Amounts) (England) Regulations 1999”.
- „Perpetuities and Accumulations Act 2009” „Traffic Management Act 2004”.